

ปฏิรูปภาคไฟฟ้า... พาไทยให้อยู่รอด

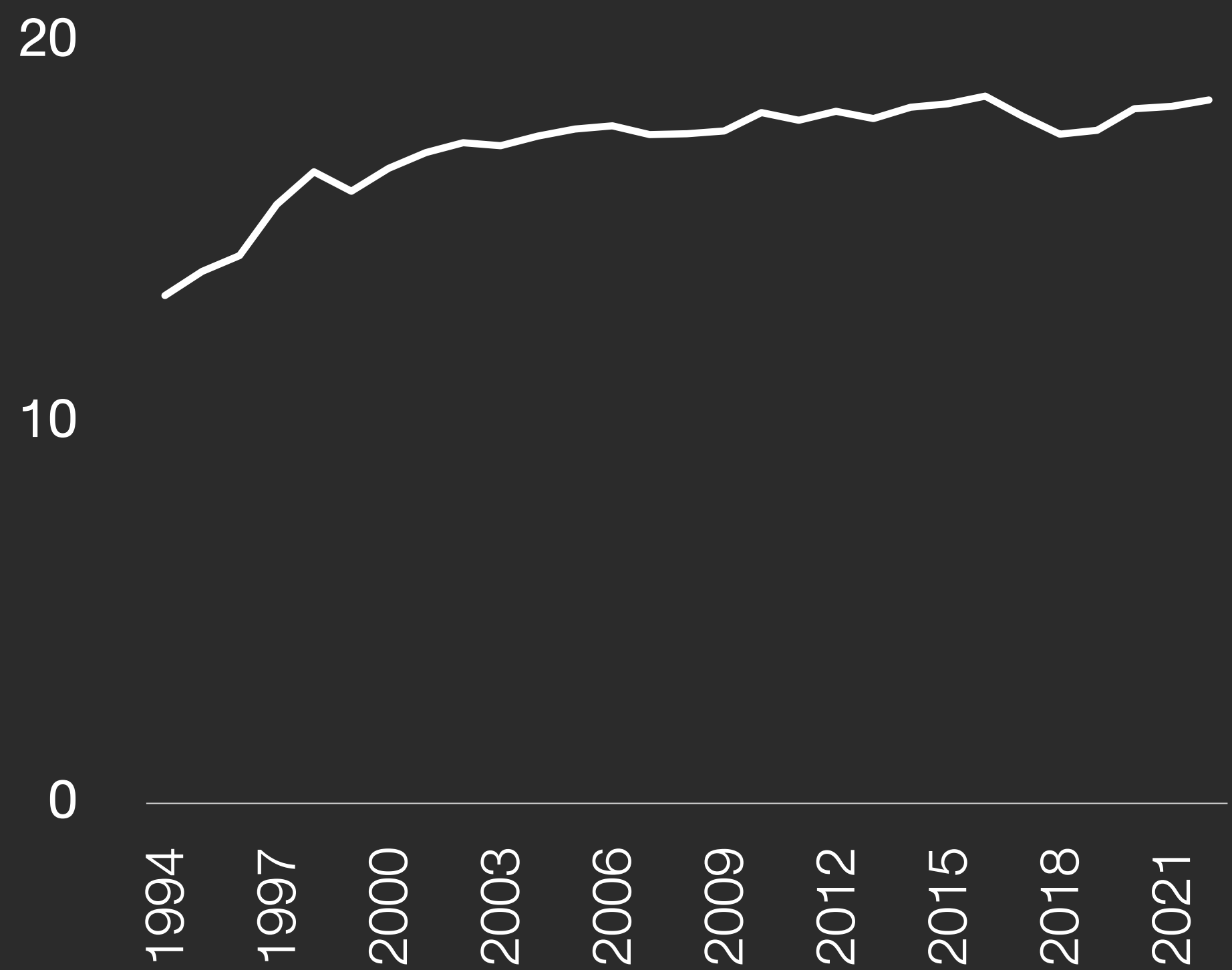
อารีพร อิศวินพงศ์พันธ์

ออกแบบภาพประกอบ: THANINBEER

ความต้องการใช้ไฟเพิ่มขึ้นต่อเนื่องและภาคไฟฟ้าปล่อย GHG มากสุด

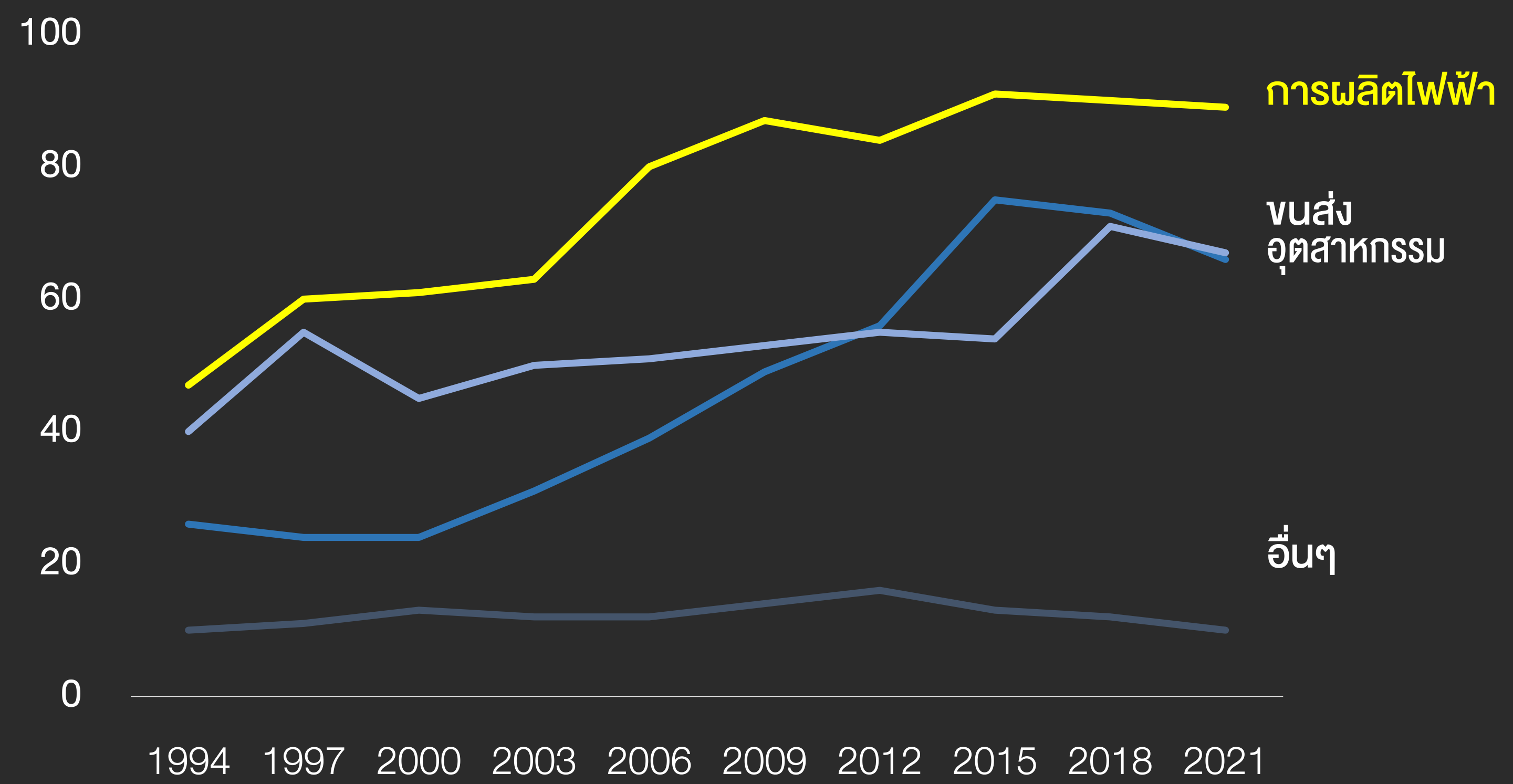
การใช้ไฟฟ้า / GDP เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

(GWh/ billion THB)

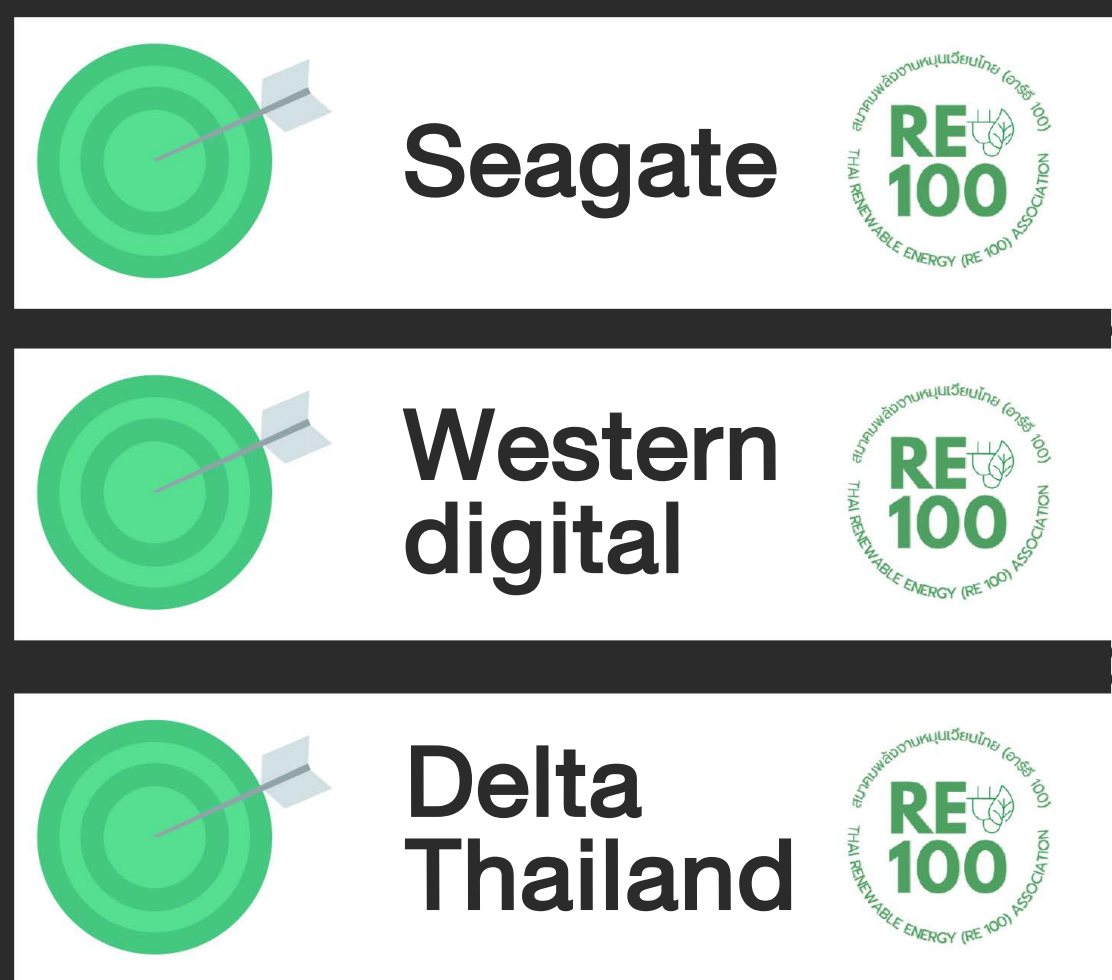
ภาคไฟฟ้าปล่อย GHG มากที่สุด

(ล้านตัน CO2)

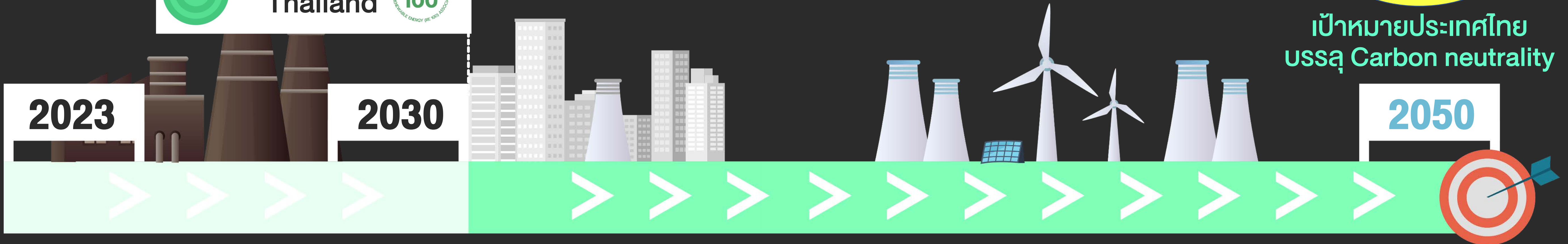

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน, 2565-2566

ภาครัฐต้องเร่งปฏิรูประบบไฟฟ้า ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของภาคการผลิต

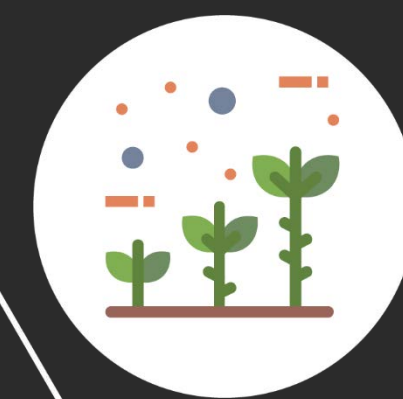

เป้าหมายประเทศ
ต่ำกว่าเป้าหมาย
ของภาคการผลิต

ภาคพลังงานไม่ใช่แค่ต้องยั่งยืน แต่ต้องสมดุล ทั้งด้านมั่นคงและมั่งคั่งด้วย

คะแนนภาพรวม
ความสมดุลพลังงาน
ของไทยปี 2022

3.81
ความมั่นคง
Security

คะแนนรวม
3.23

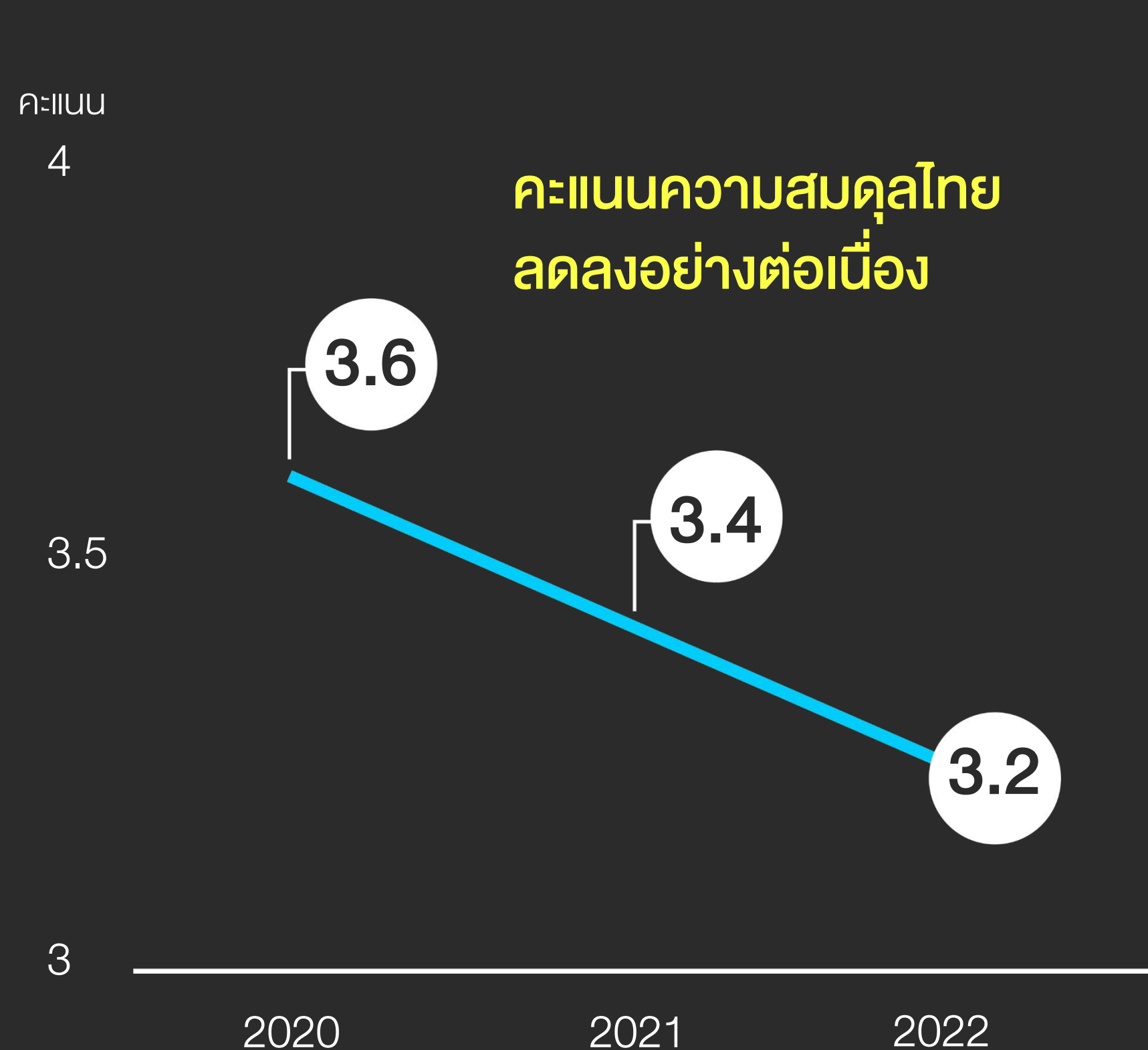
3.28

ความยั่งยืน
Sustainability

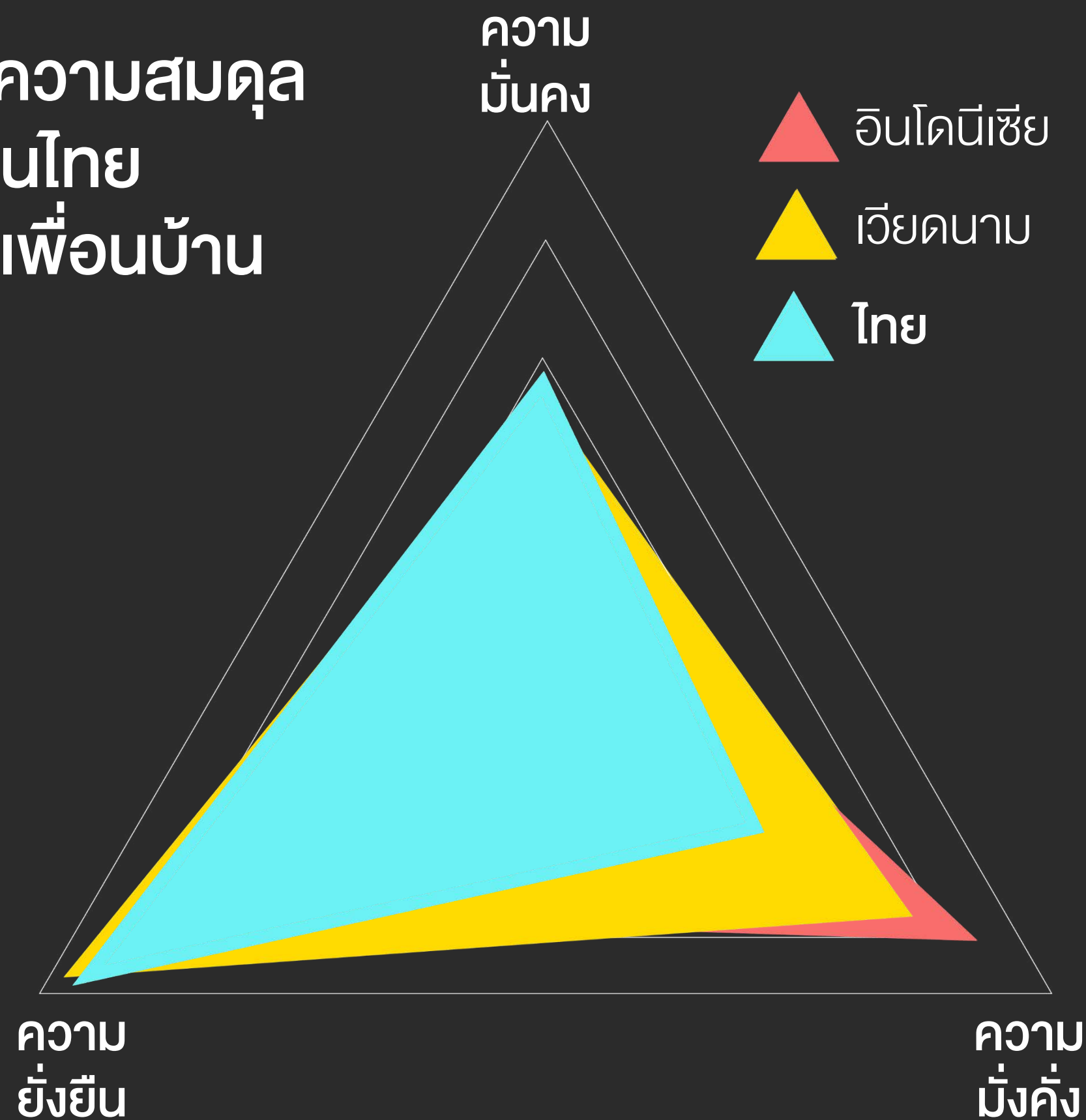

2.62
ความมั่งคั่ง
Affordability

ความสมดุลพลังงานลดลงอย่างต่อเนื่อง เพราะราคาค่าไฟสูง

คะแนนความสมดุล
พลังงานไทย
ต่ำกว่าเพื่อนบ้าน

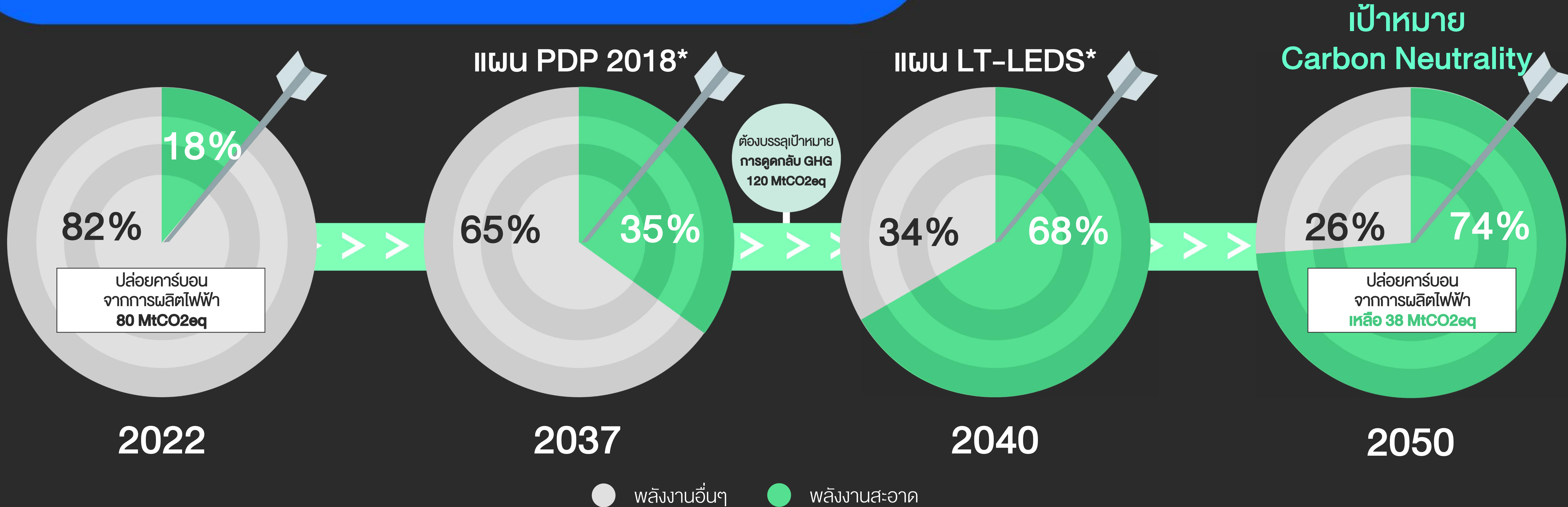

ต้องลดค่าไฟ

ต้องเพิ่มพลังงาน
สะอาดต่อเนื่อง

ภาคไฟฟ้าต้องช่วยให้ไทยบรรลุเป้าหมายลดคาร์บอน โดยเพิ่มสัดส่วนพลังงานสะอาด

ที่มา: Thailand LT-LEDS, สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน 2565

*แผน PDP 2018 = แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทยปี 2561-2580
*แผน LT-LEDS = แผนยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศ

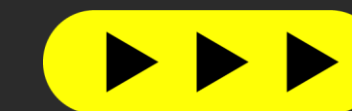
นโยบายภาครัฐยังสวนทางกับการเพิ่มไฟฟ้าพลังงานสะอาดและการเปิดเสรีไฟฟ้า

การผลิต

- ! อนุมัติสร้างโรงไฟฟ้าก๊าซเพิ่มเติม และพึ่งพาก๊าซธรรมชาตินำเข้ามากเกินไป
- ! อนุมัติเปิดโรงไฟฟ้าถ่านหิน
- ! ปรับราคารับซื้อไฟฟ้าพลังงานสะอาด
- ! พับแผน Net metering

การจัดส่ง

- ! ไม่เปิดสายส่งให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการซื้อขายไฟฟ้า

การจำหน่าย

- ! วางโครงสร้างค่าไฟที่ไม่เป็นธรรม

การผลิต: รัฐอนุมัติสร้างโรงไฟฟ้าก๊าซเพิ่มเติม และพึ่งพาก๊าซธรรมชาตินำเข้ามากขึ้น

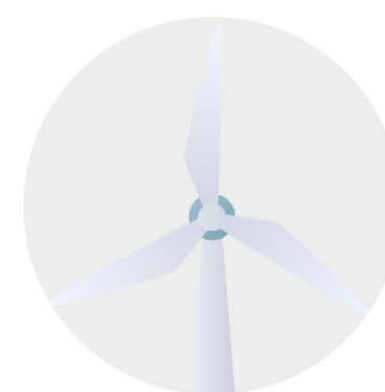
แผนการเพิ่มกำลังการผลิต ไฟฟ้าระหว่างปี 2022-2037

ก๊าซธรรมชาติ
4,850 MW

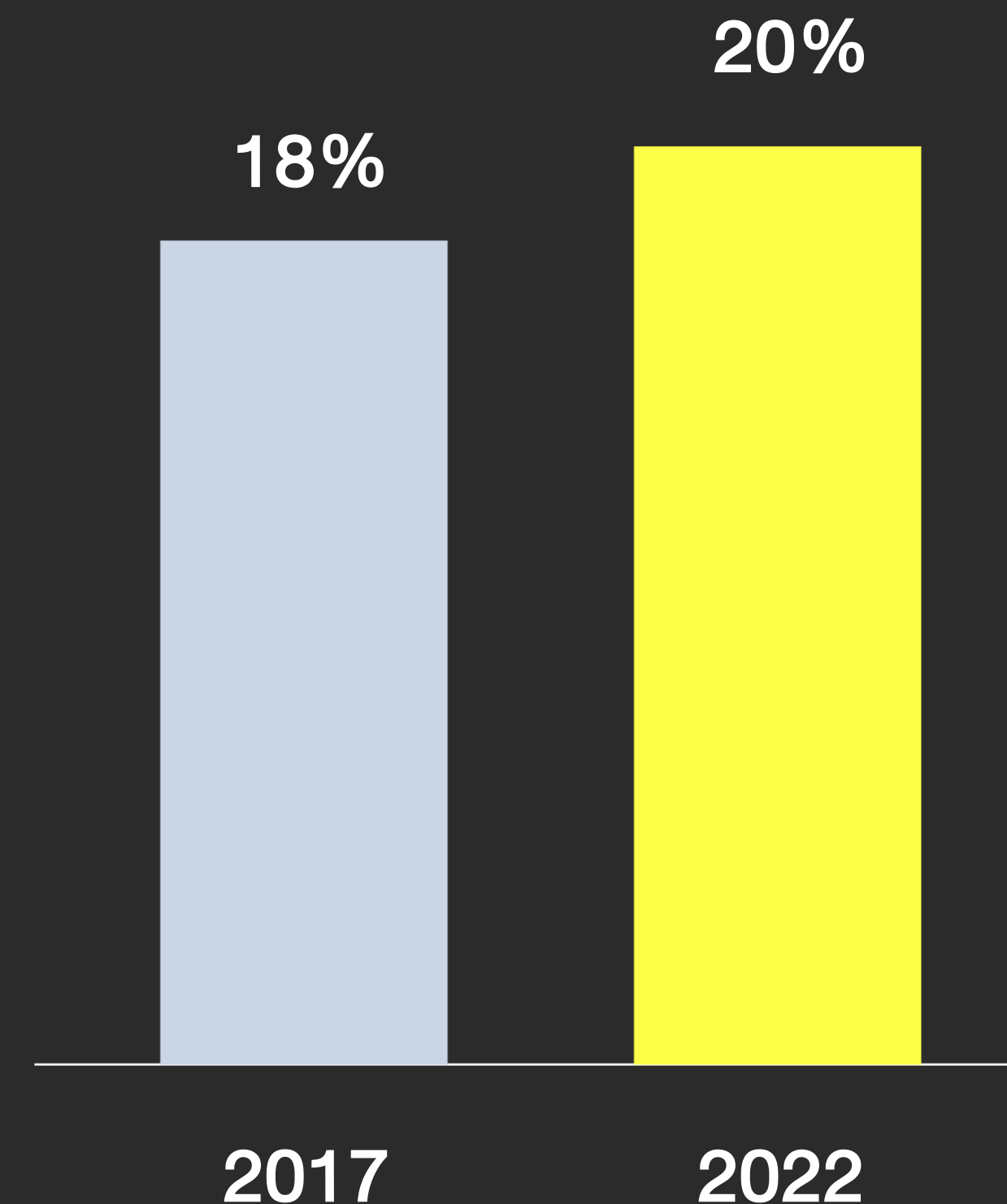

ถ่านหิน (ทดแทน
โรงไฟฟ้าแม่เมาะเดิม)
600 MW

พลังงานสะอาด
10,193 MW

สัดส่วนการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้น
(เทียบกับเชื้อเพลิงทั้งหมดในการผลิตไฟฟ้า)

มีความเสี่ยง
หากไม่สามารถ
นำเข้าก๊าซ

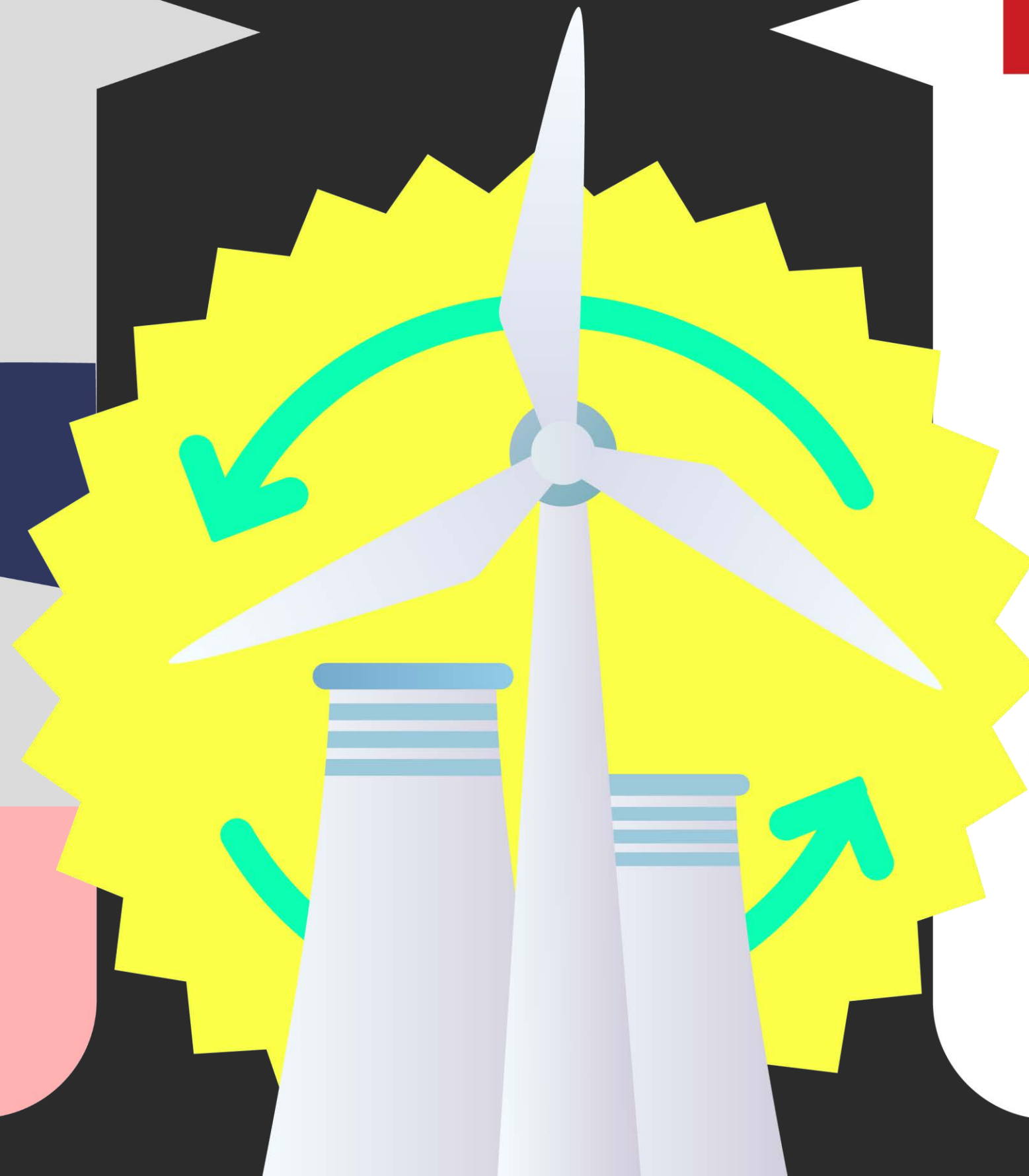
การผลิต: รัฐปรับลดราคาซื้อพลังงานสะอาด

ปี 2018

รัฐออกนโยบาย
ปรับราคาซื้อไฟฟ้า
จากพลังงานสะอาด
ถูกกว่าราคาที่เหมาะสม

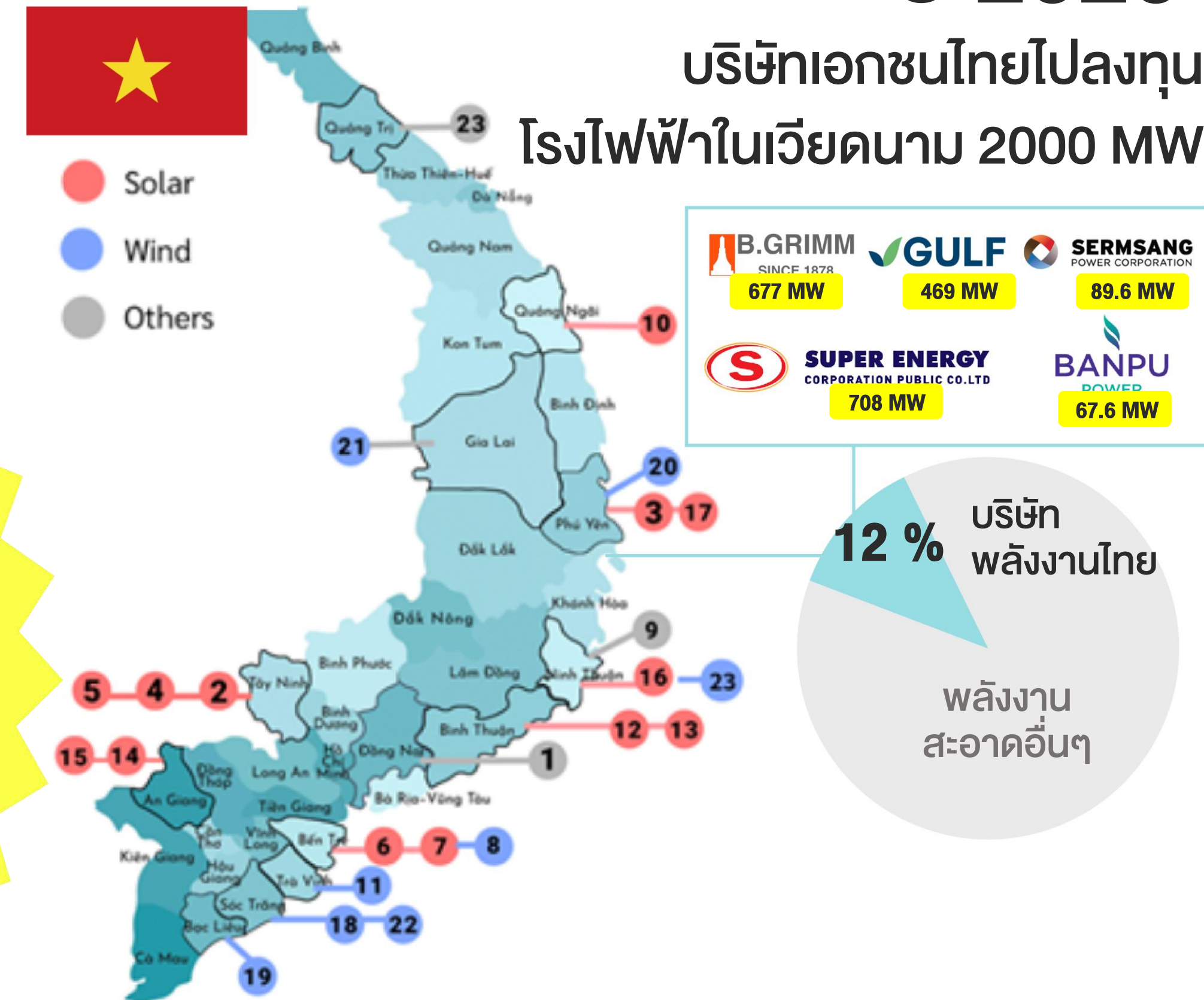

เอกชนไม่ได้ผลตอบแทนการลงทุน
ตามที่คาดไว้

ปี 2020

บริษัทเอกชนไทยไปลงทุน
โรงไฟฟ้าในเวียดนาม 2000 MW

ที่มา: รวบรวมจากรายงานประจำปีของบริษัทต่างๆ (ณ กันยายน 2563)

การผลิต: รัฐพัฒนา Net Metering

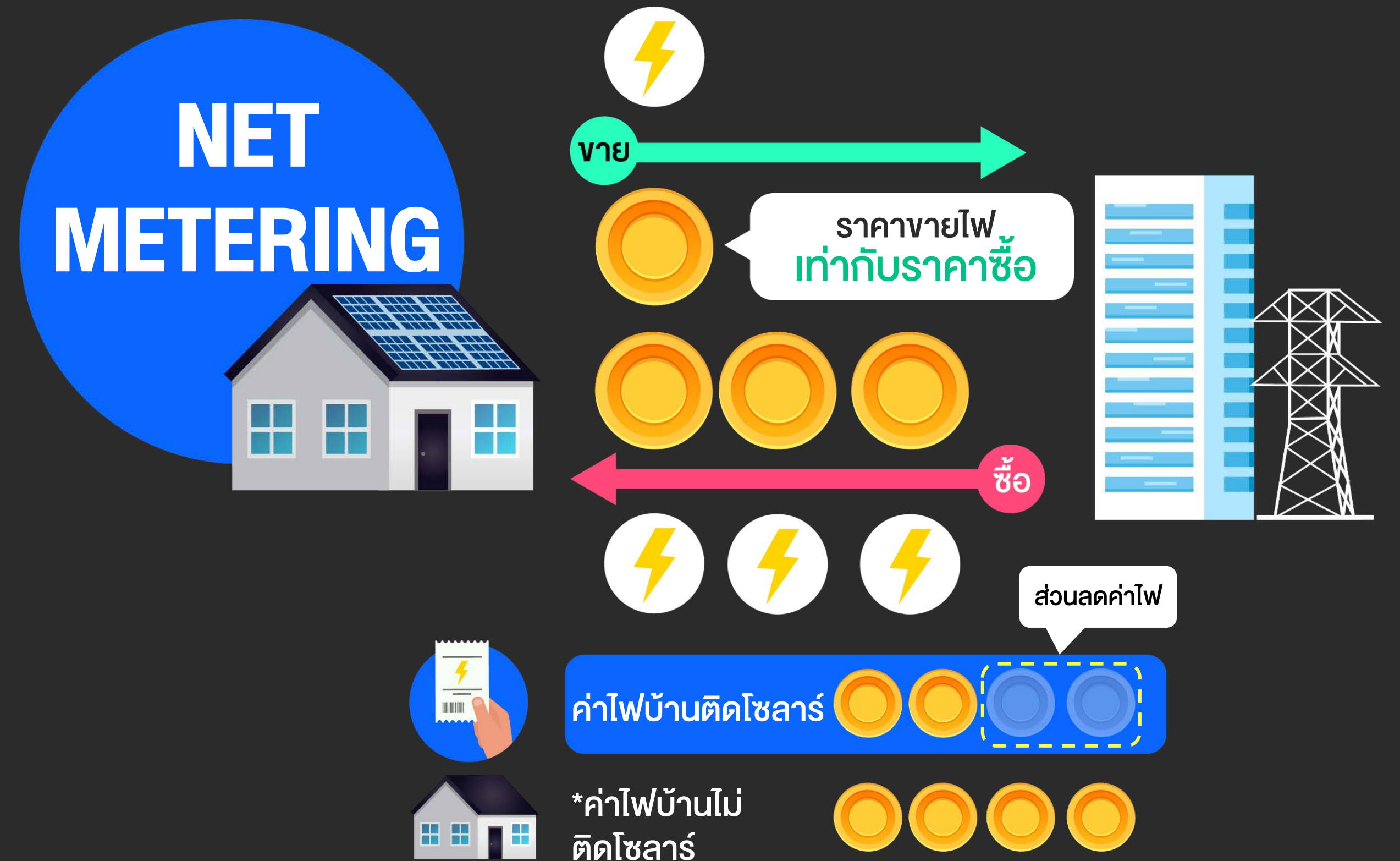
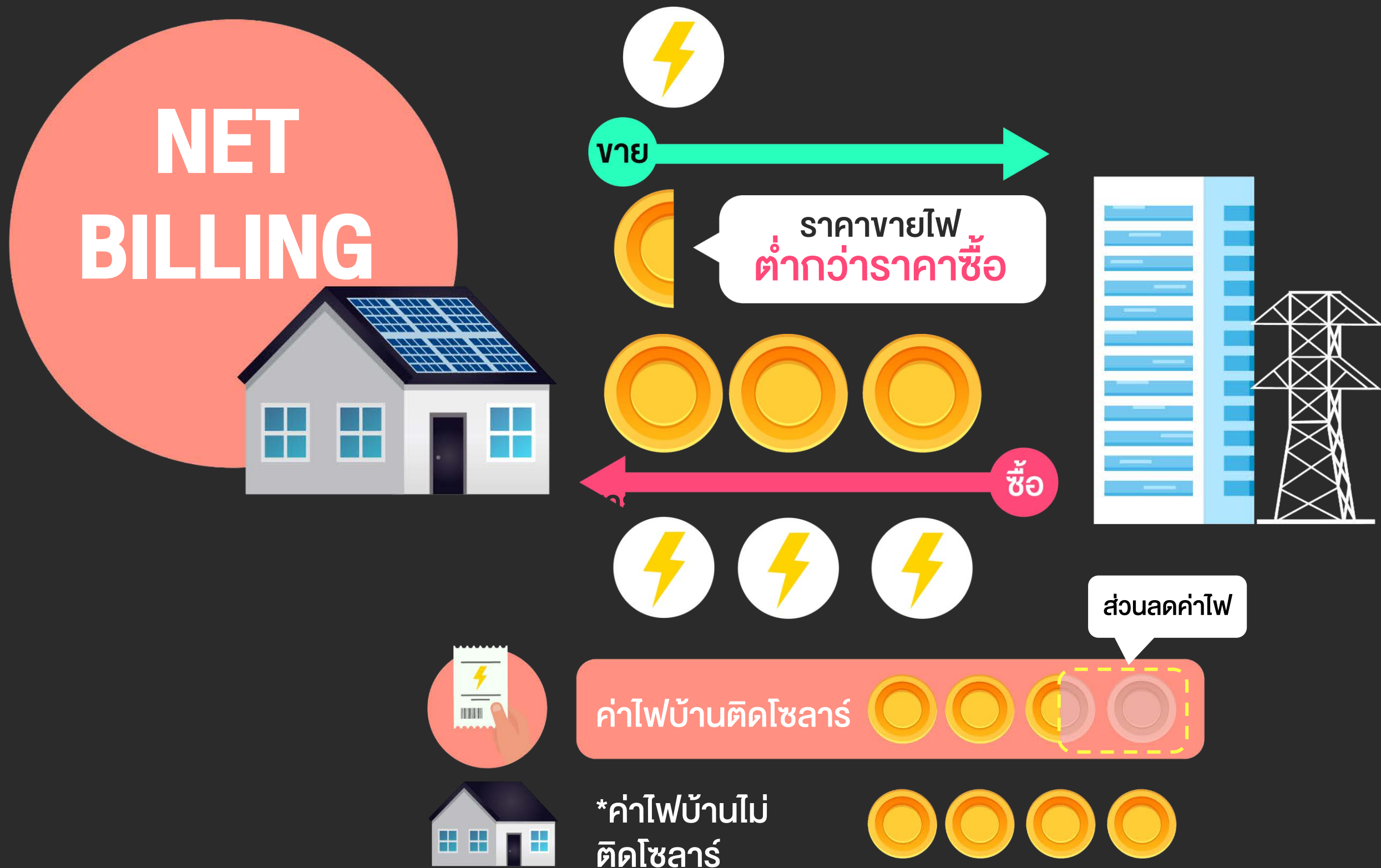
บ้านติดโซลาร์ ผลิตไฟใช้เอง

เวลาแดดอ่อน กลางคืนต้อง
ซื้อไฟจากการไฟฟ้า 3 หน่วย

เวลาแดดแรง ไฟฟ้าเหลือ
ขายให้การไฟฟ้า 1 หน่วย

การจัดส่ง:

รัฐไม่เปิดสิทธิ์ให้เอกชนเชื่อมต่อบริษัทส่งไฟฟ้า

ปัจจุบัน ยังไม่มี การออกนโยบายชัดเจน

แม้คณะกรรมการกิจการพลังงาน

ได้ออกร่างหลักเกณฑ์เชื่อมต่อ

ระบบสายส่ง (Third Party Access) และหลักเกณฑ์

การคิดค่าบริการ (Wheeling charge)

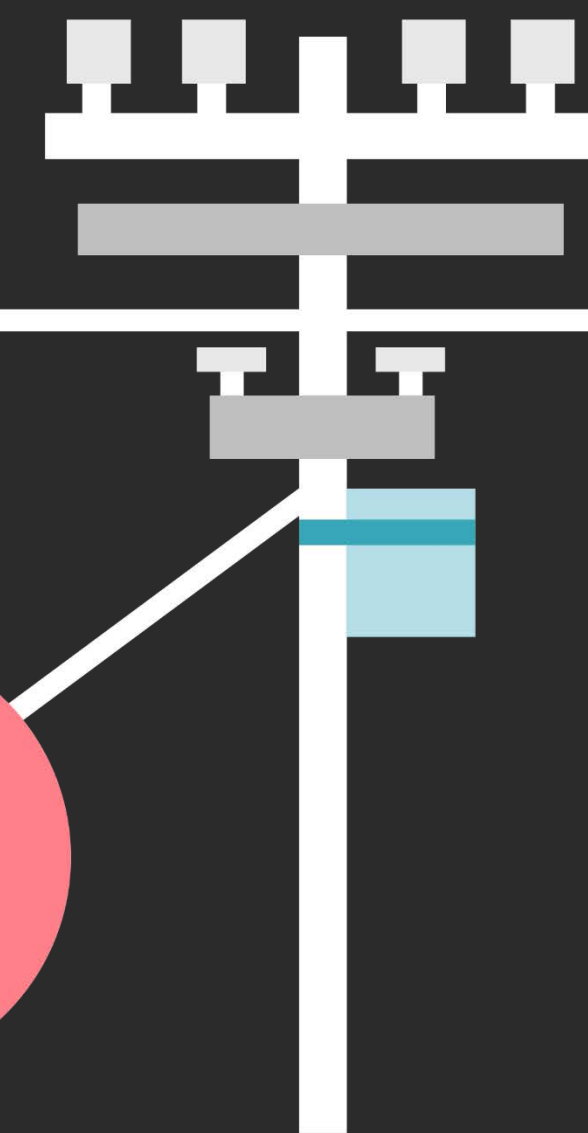
เพื่อรองรับระบบไฟฟ้าเสรีในอนาคต

ตั้งแต่ต้นปี 2022

รัฐวิสาหกิจ

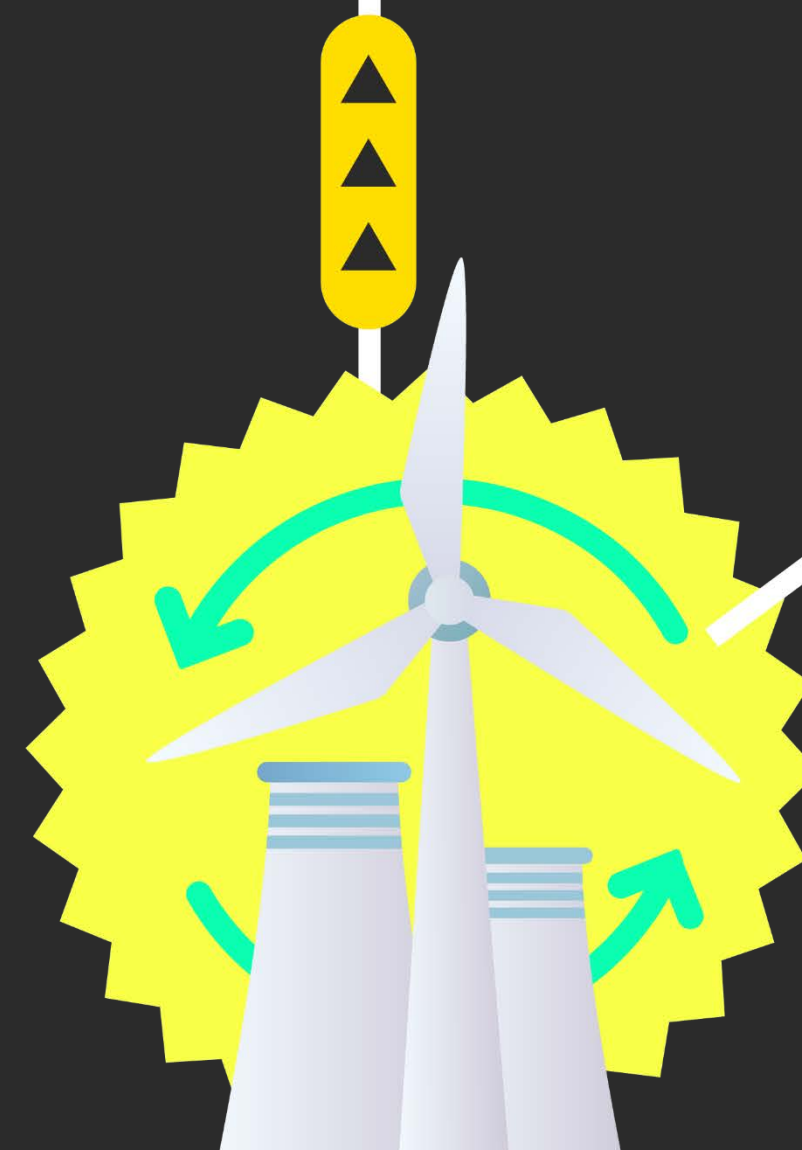

ระบบส่งไฟฟ้า กฟผ.

ผู้ใช้ไฟฟ้า

ผู้ผลิตไฟฟ้า
พลังงาน
หมุนเวียน

การจำหน่าย: วางโครงสร้างค่าไฟไม่เป็นธรรม

คาดการณ์ปริมาณการใช้ไฟสูงเกิน

- อนุมัติให้เอกชนสร้างโรงไฟฟ้าเกินความต้องการใช้ไฟ
- ไฟฟ้าสำรองสูงเกินเกณฑ์
- เอกชนได้สิทธิ์ค่าความพร้อมจ่าย (AP) ในมูลค่าสูง ถึงแม้ไม่เดินเครื่อง

*AP = ค่าตอบแทนที่รัฐต้องจ่ายให้กับโรงไฟฟ้าเอกชนตามสัญญาไม่ว่าโรงไฟฟ้านั้นๆ จะเดินเครื่องหรือไม่ก็ตาม

ค่าไฟแพง

คิดต้นทุนราคาก๊าซไม่เป็นธรรม

- ก๊าซราคาแพงใช้ผลิตไฟฟ้า
- ก๊าซราคาถูกใช้ในโรงงานปิโตรเคมี

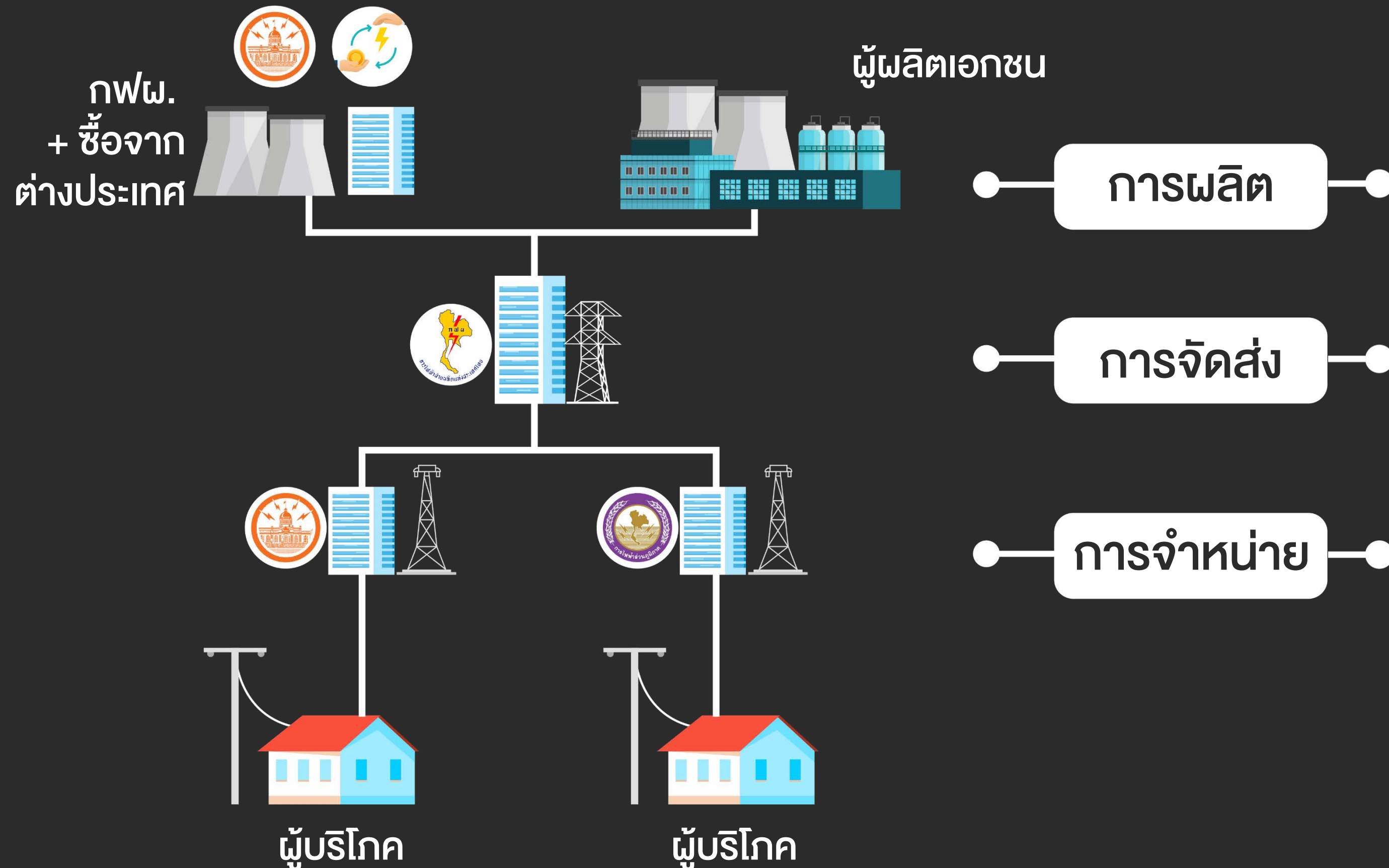

ปฏิรูปภาคไฟฟ้า... สู่ระบบไฟฟ้าเสรี

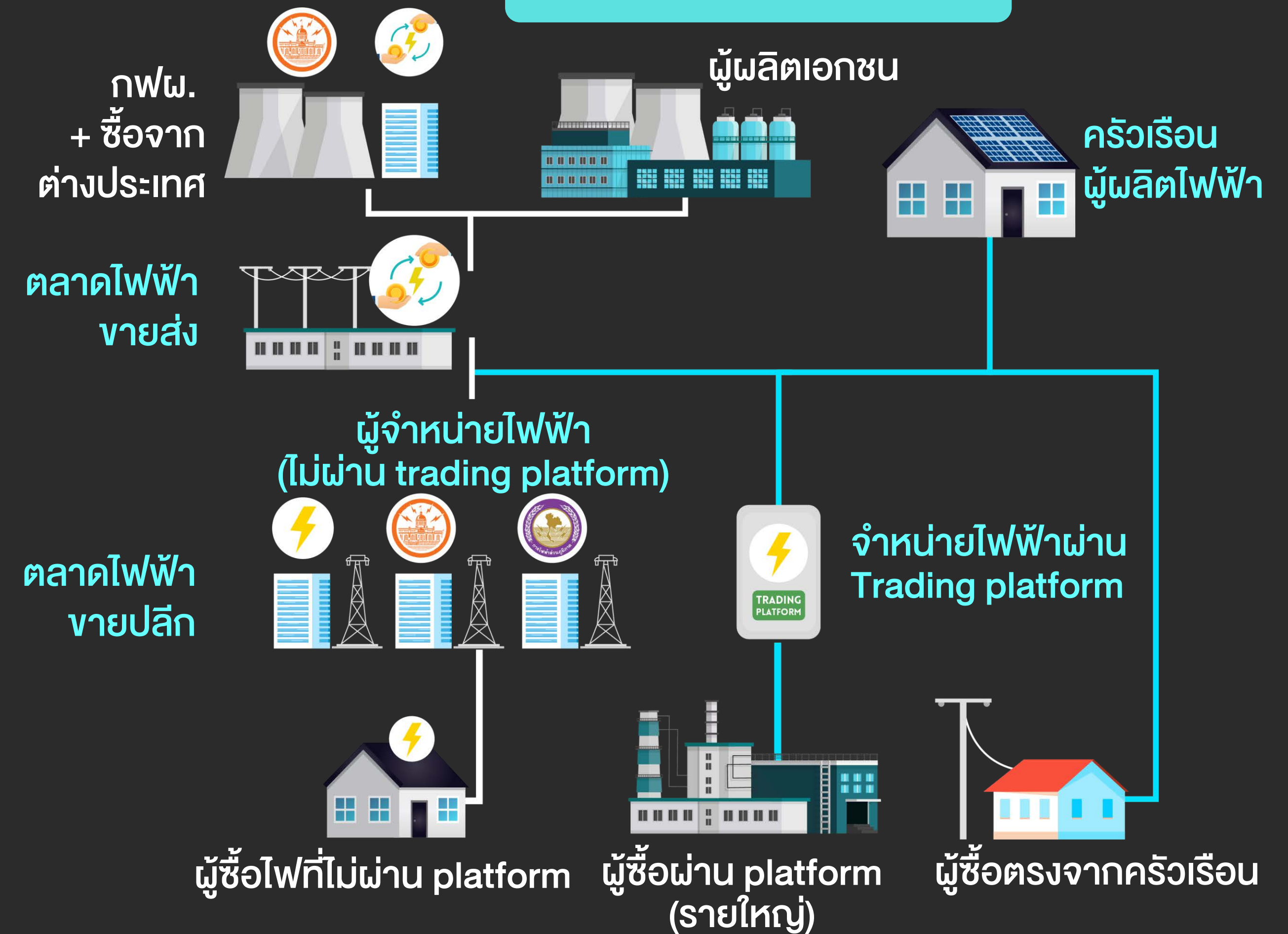

ข้อเสนอสู่การปฏิรูประบบไฟฟ้าเสรี

ระบบไฟฟ้าไทยปัจจุบัน

ระบบไฟฟ้าเสรี

ข้อเสนอแนะนโยบาย

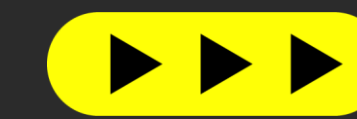
ปฏิรูประบบไฟฟ้าไทย สู่ระบบไฟฟ้าเสรี

ปฏิรูประบบไฟฟ้าให้เป็นการซื้อขายไฟฟ้าเสรีและเป็นธรรม

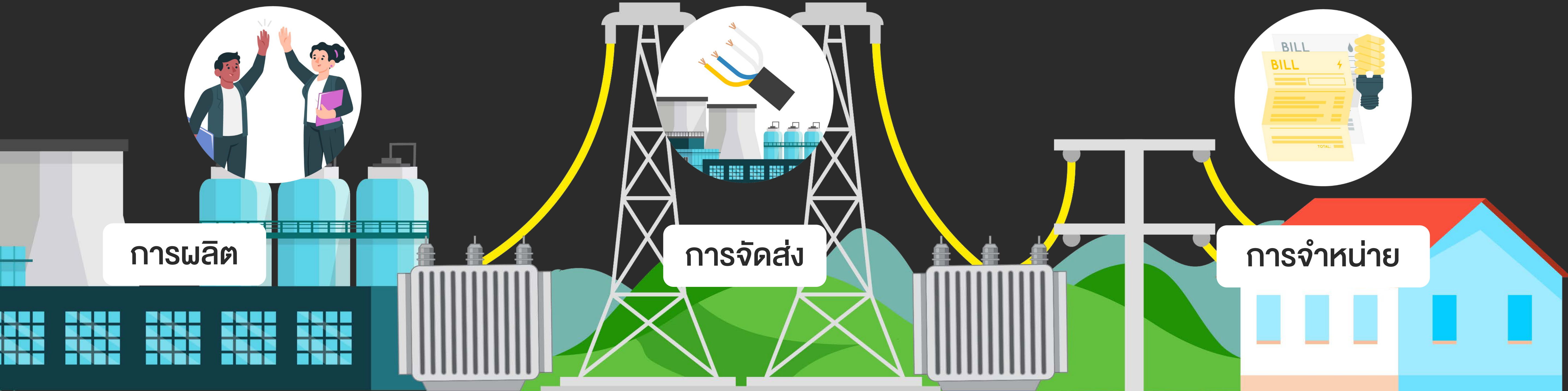
เปิดแข่งขันการผลิต

เปิดให้ผู้ผลิตทุกรายเข้าสู่สายส่ง

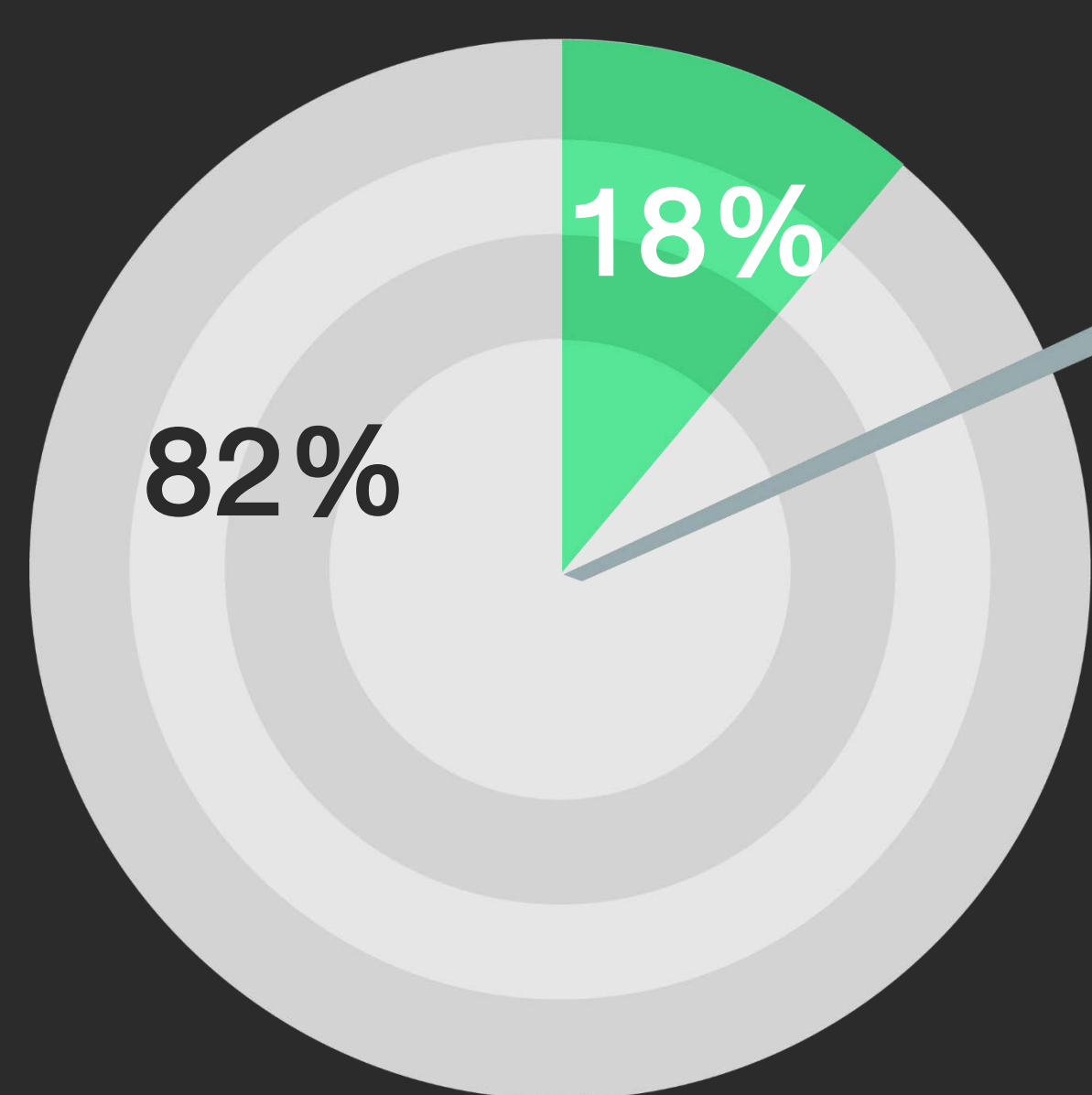

จ่ายไฟให้ประชาชนในราคาที่เป็นธรรม

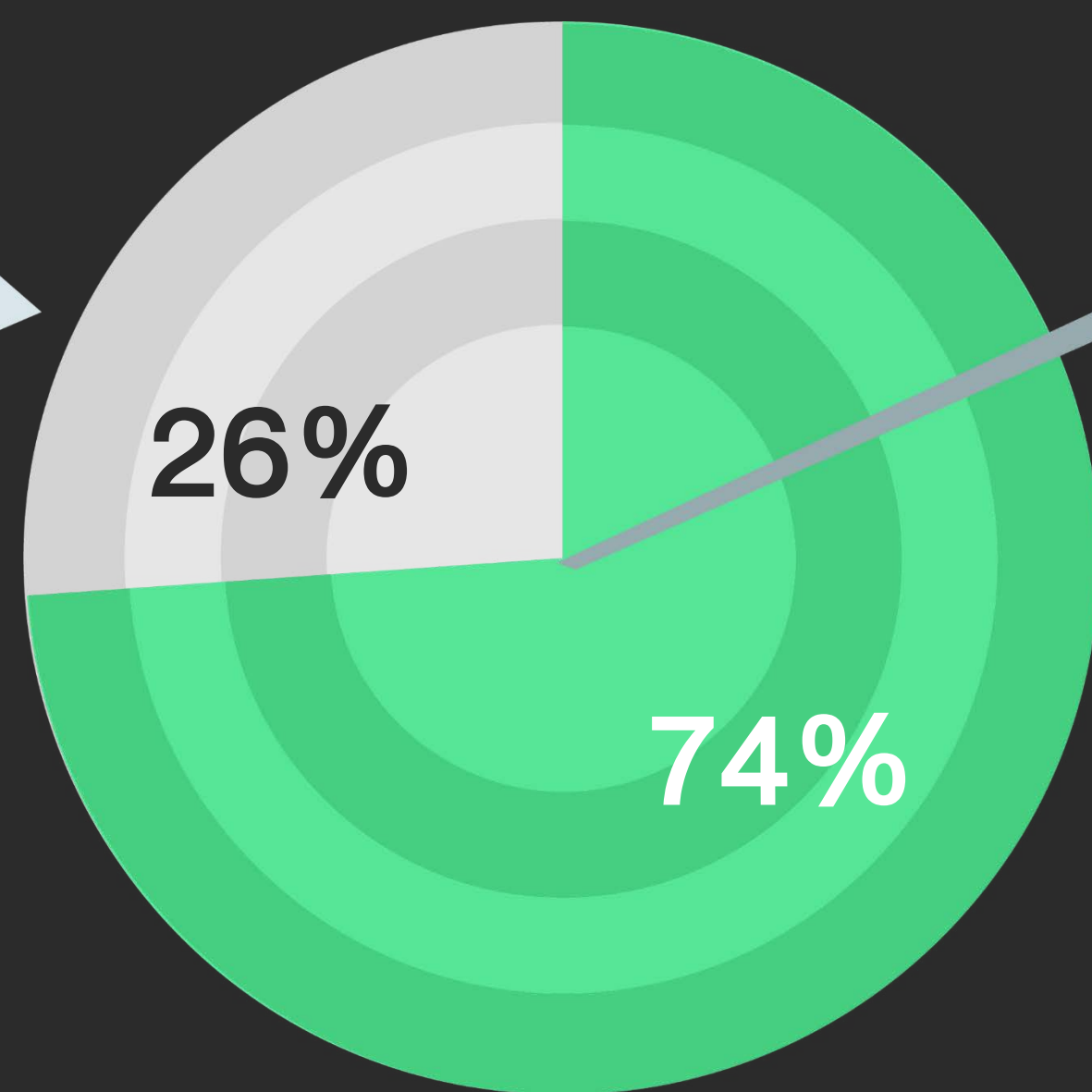

เปิดแข่งขันการผลิต: เพิ่มโรงไฟฟ้าพลังงานสะอาด

เป้าหมาย Carbon Neutrality ของประเทศ

2022

2050

แผน LT-LEDS
ลด (ระยะสั้น 2040)
เลิก (ระยะยาว 2050)
การใช้ถ่านหิน
ในการผลิตไฟฟ้า

ข้อเสนอแนะนโยบาย

เปิดให้โรงไฟฟ้าพลังงานสะอาด
มีบทบาทมากขึ้น ด้วยการ
ปรับสัญญา PPA
และค่าความพร้อมจ่าย

กำหนดระยะเวลาลดการใช้ก๊าซ
ในการผลิตไฟฟ้า

โรงไฟฟ้าก๊าซ
ต้องเพิ่มลดการผลิตอย่างยืดหยุ่น
และเดินเครื่องได้ไวกว่าเดิม

*PPA ข้อตกลงการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างรัฐและเอกชนที่ผลิตไฟฟ้า ระบุข้อกำหนดและเงื่อนไขการซื้อขายไฟฟ้า รวมถึงราคา ระยะเวลา การส่งมอบ การรับประกันคุณภาพ การแก้ไขข้อผิดพลาดและการชดเชย เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เป็นต้น

เปิดแข่งขันการผลิต: เร่งเดินหน้า Net Metering

ปี 2020
โซลาร์รูฟท็อป
350 เมกะวัตต์
นโยบายสนับสนุนปัจจุบัน

- ภาครัฐรับซื้อไฟ
- Solar Lease
- Solar PPA

ปี 2025
มุ่งสู่
3,000 เมกะวัตต์
ตามแผน
PDP2018 rev1

Solar PPA = ซื้อไฟฟ้าจากบริษัทโซลาร์ที่ติดตั้งอุปกรณ์แบบครบวงจรโดยไม่มีค่าใช้จ่ายล่วงหน้า
Solar Lease = ซื้อไฟฟ้าจากบริษัทโซลาร์และจ่ายค่าเช่าอุปกรณ์เป็นรายเดือน

เปิดให้ผู้ผลิตทุกรายเข้าสู่สายส่ง และพัฒนาระบบ เพื่อรองรับพลังงานสะอาด

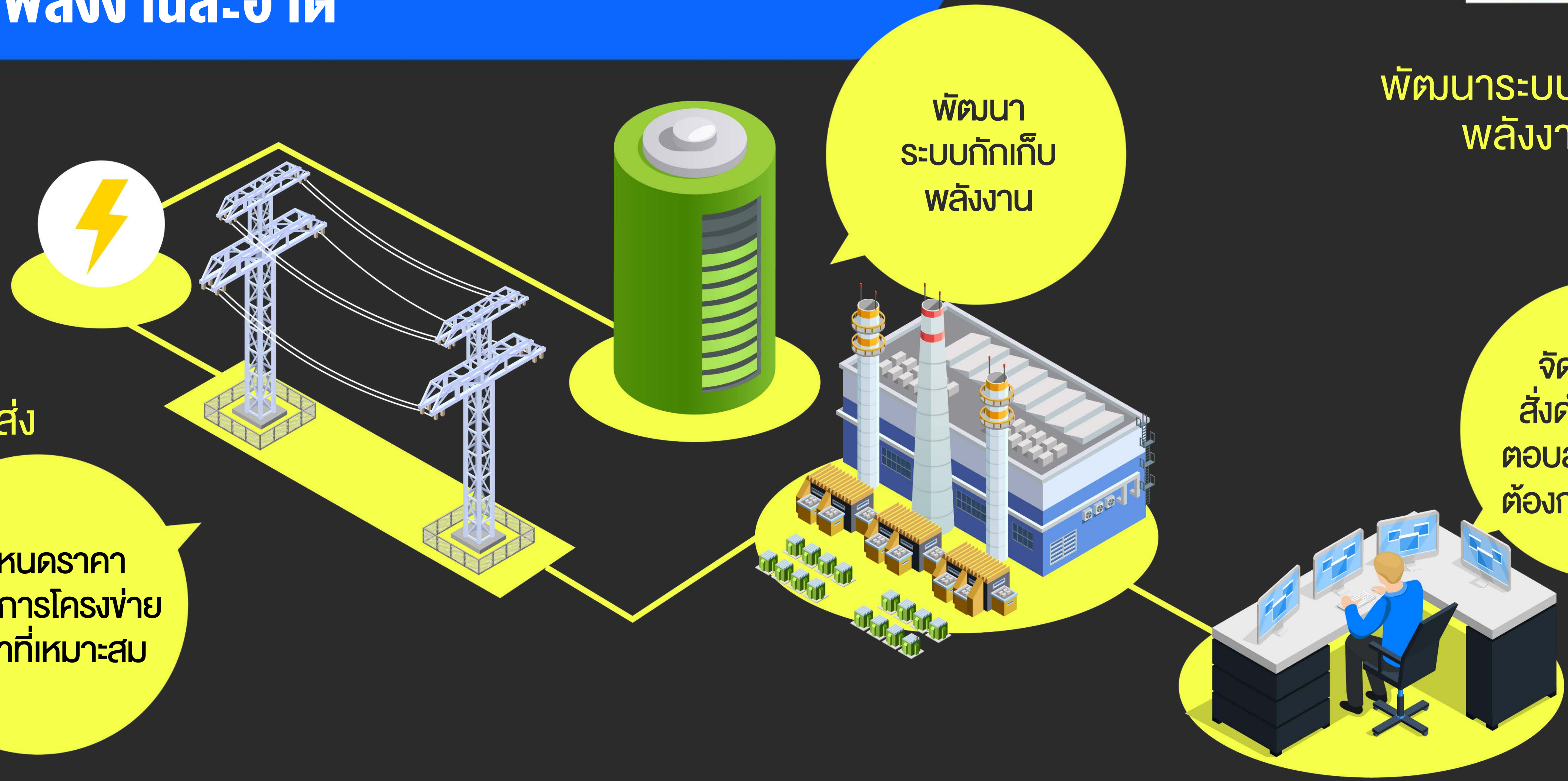
พัฒนาระบบเพื่อรองรับ
พลังงานหมุนเวียน

ให้สิทธิ์
การเข้าถึงสายส่ง

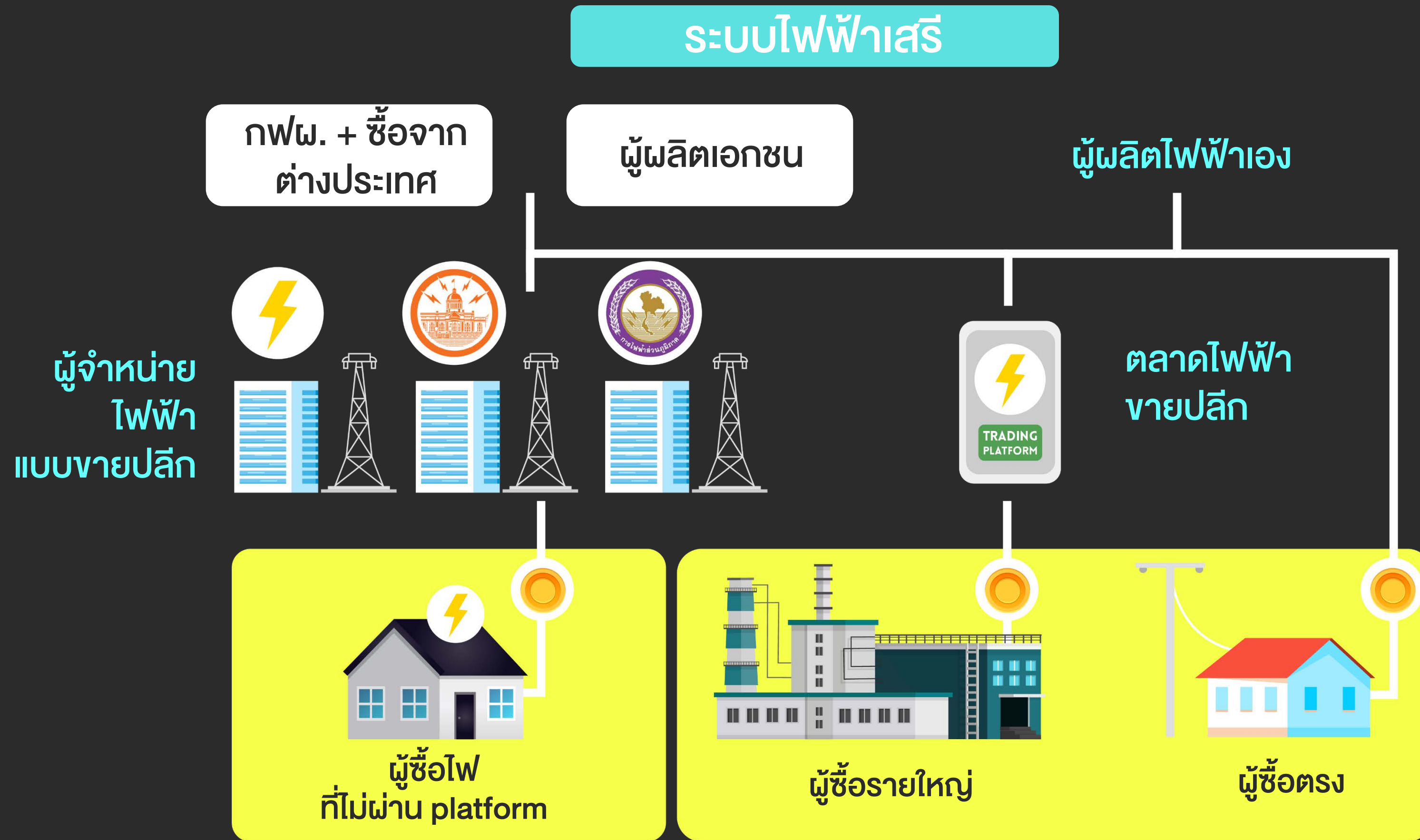
กำหนดราคา
ค่าบริการโครงข่าย
ไฟฟ้าที่เหมาะสม

พัฒนา
ระบบกักเก็บ
พลังงาน

จัดตั้งศูนย์
สั่งดำเนินการ
ตอบสนองความ
ต้องการใช้ไฟฟ้า

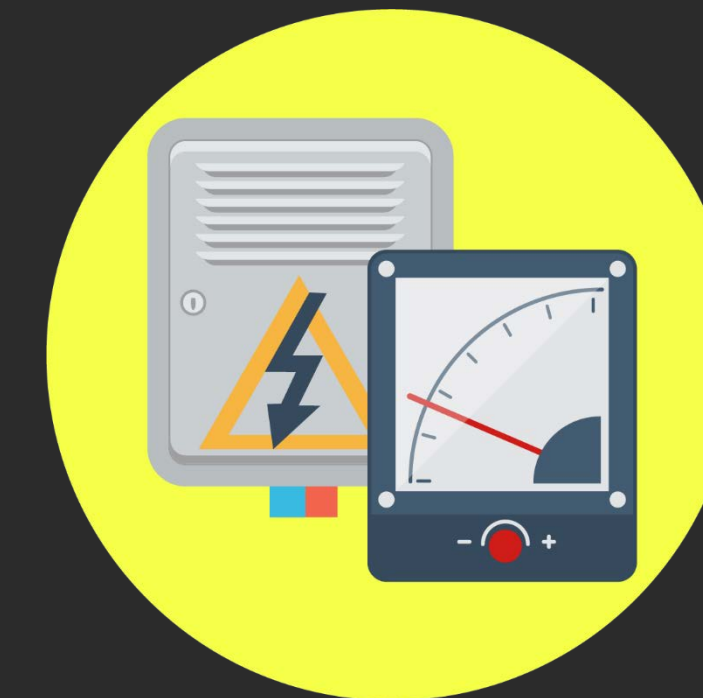
ขายไฟให้ประชาชนในราคาที่เป็นธรรม ซึ่งรวมต้นทุน ด้านความมั่นคง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กำหนดให้ผู้ใช้ไฟฟ้าทุกราย
ต้องร่วมรับผิดชอบต้นทุนความมั่นคง
ระบบไฟฟ้า
เช่น ต้นทุนการบำรุงรักษาโรงไฟฟ้า

คิดค่าต้นทุนความมั่นคงระบบไฟฟ้า
โดยแบ่งตามประเภทกิจการ
และกำลังไฟฟ้า

ระบบไฟฟ้าเสรียังมีต้นทุนความมั่นคงไฟฟ้าที่ผู้ใช้ไฟต้องร่วมรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะนโยบาย

ปฏิรูประบบไฟฟ้าไทย สู่ระบบไฟฟ้าเสรี

ปฏิรูประบบไฟฟ้าให้เป็นการซื้อขายไฟฟ้าเสรีและเป็นธรรม

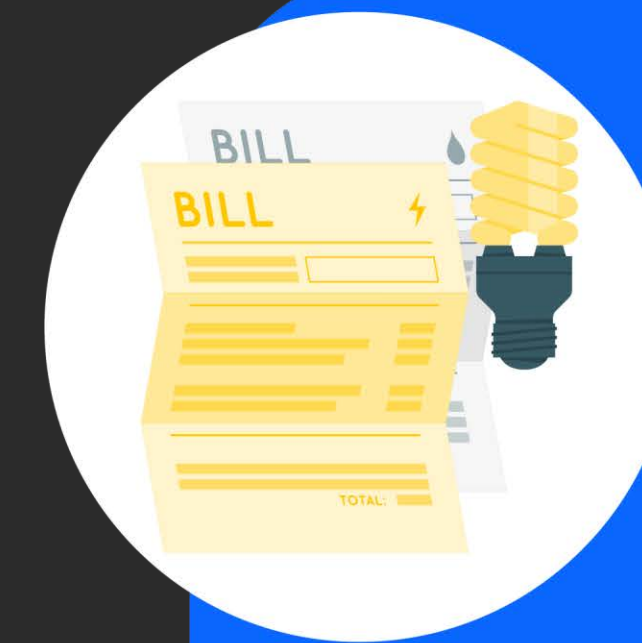
เปิดแข่งขันการผลิต

- ★ เพิ่มโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียน
- ★ กำหนดระยะเวลาลดการใช้ก๊าซในการผลิตไฟฟ้า
- ★ ปรับปรุงโรงไฟฟ้าหลักให้มีความยืดหยุ่น
- ★ อนุมัติ Net metering

เปิดให้ผู้ผลิตทุกรายเข้าสู่สายส่ง

- ★ กำหนดราคาค่าบริการสายส่ง
- ★ จัดตั้งศูนย์ Demand Response
- ★ เพิ่มความสามารถในการควบคุมและส่งจ่ายไฟฟ้าของสถานีไฟฟ้าย่อย
- ★ พัฒนาระบบกักเก็บพลังงาน

ขายไฟให้ประชาชนในราคาที่เป็นธรรม

- ★ กำหนดให้ผู้ใช้ไฟฟ้าทุกรายต้องร่วมรับผิดชอบต้นทุนความมั่นคงด้านไฟฟ้า

